

WIESŁAW BORYŚ

Pracownia Języka Prasłowiańskiego
Instytutu Slawistyki PAN
A. Mickiewicza 31, PL-31-120 Kraków
wieslaw.borys@neostrada.pl

ČAKAVSKO *HUST* 'GRM, ŽBUN', KAJKAVSKO *HUSTA/HOSTA* ŠUMA; GRMLJE, ŽBUNJE, ŠIKARA, GUSTIŠ'

Leksik hrvatskih narječja, koji sada sve bolje poznajemo zahvaljujući mnogobrojnim rječnicima pojedinih govora, sadrži veliki broj zanimljivih riječi, domaćih i posuđenih, ali nerijetko bez zadovoljavajućega etimološkoga objašnjenja ili bez ikakve etimologije. Ovaj mali prilog pokušaj je pronalazjenja porijekla jednoga dijalekatnoga leksičkoga gnijezda. Velika mi je čast posvetiti ga našem svečaru akademiku Milanu Mogušu koji je svojim temeljnim radovima produbio poznavanje povijesti hrvatskoga jezika, hrvatskih narječja te bitno doprionio poznavanju suvremenoga i povijesnoga hrvatskoga dijalekatnoga leksika, posebno čakavskoga.

U čakavskim govorima poluotoka Istre zabilježena je zanimljiva imenica *hust* m. Najraniju potvrdu te riječi, s kraja XIX. stoljeća, vjerojatno iz pazinske čakavštine, nalazimo u radu Davorina Nemanića: *húst*, -a 'degenerirana konoplja (cannabis degener /nec mas nec femina/)' i 'grm, žbun (frutex)' (Nemanić 1883: 372; samo odatle u AR III 737). Više od 100 godina kasnije ista je imenica zapisana u govoru Pićana: *hus* 'žbun', mn. *husti* 'žbunje' (Ružić 1999: 41). Razmatranu riječ donosi također i internetski rječnik govora Istre (IstarskiR): *hust* 'grm, žbun' i mn. *husti* 'grmlje, žbunje' (iz jugozapadne Istre), *hust* (i fonološku inačicu *hus*, sa -st > -t) 'grm' i mn. *husti* 'žbunje' (iz Žminjštine i Pazinštine). Dostupni podatci svjedoče, dakle, da je imenica *hust* (*hus*) i njena množina *husti* poznata samo govorima središnje i jugozapadne Istre, nema je, na primjer, u arhaičnom govoru Liburnije.

Riječ *hust* u značenju 'grm, žbun' nije potvrđena u drugim čakavskim govorima. Međutim, na udaljenom srednjodalmatinskom terenu i, možda, u Dubrovniku te u Boki kotorskoj u prošlosti, u XV. i XVI. stoljeću, imenica

hust potvrđena je u drugom značenju. Akademijin rječnik donosi potvrde takve imenice iz tekstova splitskoga pjesnika Marka Marulića, dubrovačkoga pjesnika Mavra Vetranića te inače nepoznatoga Marka Prodića (čija je knjiga vjerojatno objelodanjena u Kotoru nakon 1595. godine), npr. “*Kako kad tmas-tima kreljutmi oblak gust, prikriv nebo, đima, miga, gromi u hust*”, “*I da ljudi huste zaskoče na cistih*” (M. Marulić: Moguš 2001: 77), “*Srjetoh veći broj od vila, ner li je pčela roj u hustu stojeći*”, “*Od pčela pride roj u hustu*” (M. Vetranić: AR III 737), “*Zač se di da je crikva sveta k(a)ko hust vojske g boju dobro narejene*” (M. Prodić: AR nav. mj.). U Akademijinu rječniku ta se riječ smatra nejasnom, urednik knjige, kao moguća, naveo je četiri značenja, ali svako s upitnikom: ‘buka?’, ‘mnoštvo na jednom mjestu skupljeno?’, ‘gomila?’, ‘rpa?’ (AR III 737). Uvjeran sam da je pravo značenje te čakavske imenice odredio na temelju primjera iz Marulićeve *Ĵudite* akad. Milan Moguš. On u Rječniku Marulićeve *Ĵudite* navodi značenje ‘mnoštvo, gomila, rulja’ (Moguš 2001: 77). Budući da ni u bogatoj dubrovačkoj pismenosti, ni u bokeljskim tekstovima nema, koliko znamo, drugih potvrda te riječi, postoji mogućnost da je imenica *hust* ‘mnoštvo, gomila, rulja’ zapravo čakavizam, koji su iz čakavskoga leksika, odnosno iz Marulićevih tekstova preuzeli Vetranić i Prodić. O vjerojatnom porijeklu te riječi vidi dalje.

Za povijest razmatranih riječi od važnosti su srodni, kako se čini, toponimi na području hrvatskom, a također i srpskom, zabilježeni već u srednjem vijeku: *Hūsta* na otoku Braču, suvremeni naziv sela, prvi put posvjedočen u *Povaljskoj listini* iz 1184. godine (Šimunović 1972: 187, 201; 2009: 288), usporedi i *Husta*, naziv sela u srednjovjekovnoj Srbiji (AR III 737). Obrazloženje tih naziva ipak nije sigurno. Petar Šimunović (1972: 187) pretpostavio je da bi prvobitni oblik čakavskoga bračkog *Hūsta* bio **Hōsta*, dakle s promjenom korijenskoga vokala *o > u*. Prema tome, osnovom toponima bila bi u čakavštini rijetka imenica (*h*)*ōst* u značenju ‘rep’ (samo u Vrančićevu rječniku), u govorima ‘preslica, Equisetum; grozd bez jagoda’ < prasl. **chvošť* ‘rep’ (usp. Boryś 2007: 175–177). Upitno je međutim, da je do zamjene korijenskoga samoglasnika došlo već u vrijeme kada je prvi put zabilježen naziv sela. Čini mi se, dakle, više vjerojatno da je ime bračkog sela (možda i starosrpskoga sela) povezano s ovdje razmatranim riječima.

Nedvojbeno je srodna s čakavskim *hust* ‘grm, žbun’, *husti* ‘grmlje, žbunje’ kajkavska imenica *hosta/husta*, u suvremenim dijalekatnim rječnicima sa značenjem ‘šuma’: *h'osta* (Lipljin 2002: 235), *hósta/ósta* (Hrg 1996: 64), *hosta/husta* (Kotarski 1915: 56, tamo također toponimi, npr. *Kolna husta*, *Velika husta*, *Hustica*, *Vruća hosta*), *h'usta* (Sviben 1974: 140; Crnek 2008: 23; Vranić 2010: 1209), *hūsto* (Jedvaj 1956: 301). V. Mažuranić obavještava da je u početku XX. stoljeća riječ bila proširena u sjevernom dijelu hrvatskoga područja

(Mažuranić 1908-1922: I 420). Imenica *husta* u značenjima ‘šuma’, ‘šuma za sječu’, ‘grmlje, žbunje, šikara, gustiš’ dobro je potvrđena u povijesnim kajkavskim izvorima: u rječniku Ivana Belostenca “*dumetum, germje, šikara, hufzta, germovje, fzecha*” (Belostenec 1740: 472), “*cæduua sylva, loza, hufzta etc. vu koje je fzlobodno fzechi dërva za potrebochu*” (Belostenec 1740: 204 s.v. *cæduus*), u rukopisnom rječniku Adama Patačića, u tekstu Gabrijele Jurjevića iz 1675. g., knjizi *Stoletni kolendar* iz 1819. g. (RKajk II 46) te u rječniku Pavla Rittera Vitezovića oko 1700. g. (*husta* ‘sylva caedua’, Vitezović 2009: 257) i rječniku Ignaca Kristijanovića (*huzta* ‘das Gehölz’, Kriztianovich 1840: 13). Alternacija glasova *o/u* u oblicima *hosta/husta* u kajkavštini nedvojbeno je uzrokovana različitim razvitkom prvobitnoga korijenskoga nazalnoga **ɥ* u pojedinim govorima.

Hrvatsko kajkavsko *husta/hosta* ima ekvivalent u slovenskom *hōsta* (*hōsta*) ‘šuma; šiprag, guščak, česta; suho granje’ (SSKJ I 820), ista su značenja iz različitih izvora (također dijalekatnih) navedena u natuknici *hōsta* u rječniku M. Pleteršnika (I 275), usp. također npr. dijalekatno *x’ošta* ‘suhljad, dračje’ (Weiss 1998: 262). U slovenskim govorima postoji i inačica muškoga roda iste riječi: *hōst* ‘šiprag, guščak’ (u kranjskom mjestu Slovenj Gradec, Pleteršnik nav. mj.) te u govorima na području Italije *host* (*hōst*) ‘šuma (bosco)’ i ‘grmlje, šiprag (boscaglia)’ (Spinozzi Monati 2009: 533, Špehonja 2011: 63).

P. Skok (ER I 698) navedene je čakavske i kajkavske riječi (poznavao je naravno samo dio danas dostupnoga materijala) smjestio pod natuknicu *hvost* i pokušavao ih etimološki izvesti iz nje. F. Bezljaj (ES I 200) navodi slično etimološko objašnjenje Štrokaljevo i Bernekerovo sloven. *hosta*, ali je na kraju članka naveo rečenicu “Možda nezveneča varijanta k *g(v)ozdb?*”. M. Snoj (SES² 209) smatra sloven. *hosta* prvobitnom zbirnom imenicom sa sufiksom *-a* od prasl. **chvostъ* ‘rep’. Nije jednostavno tumačenje fonoloških razlika između prasl. **chvostъ* i razmatranih hrvatskih i slovenskih riječi. Zato mislim da alternacija korijenskih vokala (*u* u čakavskom, *o/u* u kajkavskom i *ɥ* u slovenskom) dopušta prijedlog da svi navedeni samoglasnici potječu iz prethodnoga nazalnoga **ɥ*. Možemo, dakle, rekonstruirati hipotetične prvobitne oblike **chɥstъ* i **chɥsta*.

Dosada se u znanstvenoj jezikoslovnoj literaturi nisu povezivale razmatrane hrvatske dijalekatne i slovenske riječi s istočnoslavenskim, vrlo sličnima oblikom i semantikom: starorus. *kustъ* ‘grm, žbun’, rus. *kust* ‘grm, žbun’, dij. ‘lug, čestar, šumarak, šiprag; drvo’, ukr. dij. *kust* ‘grm, žbun’, brus. *kust* ‘grm, žbun’, dij. ‘svežanj trave’, usp. i izvedenicu ukr. *kušč* ‘grm, žbun; skupina biljaka’. S osloncem na navedenu građu, rekonstruira se praslavenska

(dijalekatna, ograničena na istočnoslavensko područje¹) imenica **kustь* 'grm, žbun' (ESSJa 13: 137–138). Porijeklo tako rekonstruirane imenice objašnjava se u slavističkoj etimološkoj literaturi na različite načine (pregled dosadanih etimologija v. ESSJa nav. mj., Orel RED II 587, ESUM III 171). Najčešće se ukazuje na svezu **kustь* s baltičkim riječima: litav. *kuokštas* 'svežanj, pramen, snopić; grm', *kuokšta* 'svežanj, rukovet (sijena, slame)' (Trautmann BSW 139, Preobraženski ES I 421, Vasmer ES II 432, ESRJa II/8, 460, ESUM III 170–171, ESBM V 172, slično već Miklosich EW 427). Svezu tih riječi s pravom je osporio O. N. Trubačev, međutim, njegovo etimološko objašnjenje je također upitno. Prema njemu **kustь* je složen od prefiksa **ku-* (inače sumnjivog) i korijena glagola **stojati* 'stojati', riječ bi prvotno označavala 'to, što stoji', a uspoređena je sa staroindijskom *kūstha* 'biljka Saussurea lappa' (Trubačev 1982, ESSJa nav. mj.). Osim toga se **kustь* povezivalo sa srednjovisokonjemačkim *hūste* 'gomila snopova žita u polju' (Berneker SEW I 652), prasl. **kyta* 'grozd, svežanj, kitica, buketić', hrv. *kita* 'snopić, kitica, buketić' (H. Pederssen). Izvodi se također iz praoblika **kupstь* od prasl. **kupa* 'hrpa, gomila' sa sufiksom **-sto-* (Černych I 458, uspor. i Berneker nav. mj., koji je dopuštao svezu s prasl. **kupь* 'hrpa, gomila'). J. Pokorny (IEW 591) naveo je istočnoslavenske imenice ispod praindoeuropskoga **keu-p-* 'ispupčenje, hrpa'.

Kako sam već spomenuo, hrv. čak. *hust*, kajk. *husta/husta*, sloven. *hōsta*, dij. *host* vjerojatno kontinuiraju prvobitne oblike **chostь*, **chosta*. Nema nikakve prepreke za pretpostavku da i u rus., ukr., brus. *kust* kontinuiraju prvobitni oblik s korijenskim nazalom **q*, dakle **kqstь*. Alternacija **ch-/ *k-* može se objasniti prethodnom alternacijom **k-/ *sk-*, poznatom pojavom neposrednog **s-* (*s-mobile*) na jednome dijelu slavenskoga područja. Možemo, dakle, rekonstruirati za dio južnoslavenskoga područja i za istočnoslavenske jezike praoblik **(s)kqstь* koji po svoj prilici nastavlja još raniji praoblik **(s)kqp-t-*, sa sufiksom **-to-* i s razvitkom suglasničke skupine *-pt-* > *-st-* (glede takvoga razvitka usp. prasl. **stryjь* 'očev brat, stric' < **ptrūjo-* od praindoeuropskoga **pater-* 'otac'). Ta je imenica, čini se, izvedena od prasl. **kopa* 'nešto ispupčeno, što se izdiže iznad površine (npr. izbočenje terena, uzvišeno tlo, visina, skupina drveća, grmova koja liči na visinu). Prasl. **kopa* uglavnom je potvrđeno u sjevernim slavenskim jezicima: polj. *kepa* 'skupina drveća, grmova, cvijeća', 'mala visina na močvarnom terenu; otočić zarašćen grmljem ili drvećem', donjoluž. *kupa* 'riječni otok; visina', gornjoluž. *kupa* 'otok; brežuljak', rus. *kupa* 'skupina drveća, grmova'. Na južnoslavenskom području

¹ M. Tentor (1925–1926: 209) navedenim istočnoslavenskim riječima dodavao je čak. *gušć* 'grm', usp. *gušč* 'grm, žbun', *gušci* mn. 'šikara, šipražje' (Velčić 2003: 126), *gušč* 'grm' (IstarskiR iz Liburnije), *gušč* 'gustiš' (Bralić 2014: 55) i *gušća* 'neprohodno gusto raslinje' (Lukežić–Zubčić 2007: 271), čak. od XVII. st. *gušća* 'mjesto gdje je grmlje poraslo' (AR III 515 s. v. *gušta*). Te su riječi, međutim, nedvojbeno izvedene od hrvatskoga pridjeva *gušt*.

tom leksičkom gnijezdu pripada sloven. dij. *kup* ‘brežuljak (gol ili zarašćen)’, osim toga, kod južnih Slavena postoje izvedenice, npr. hrv. *kùpina* ‘biljka *Rubus fruticosus*’, sloven., *kopína* ‘kupina’, starosl. *kopina* ‘grm, žbun; kupina’, bug. *кърпина* ‘kupina’. Prasl. **kopa* ima ekvivalente u baltičkom leksiku: litav. *kùmpa* ‘oteklina, guka, kvrga; grba’, leton. *kumpa* ‘grba, ispupčenje’, sve su navedene imenice izvedene od praindoeuropskoga glagolskoga korijena **kamp-* ‘saviti’ (Berneker SEW I 600, Skok ER II 239, Sławski SE II 127, ESSJa 12: 57, Boryś SE 227). Oblik **chqsta* < **skqpta* građen je pomoću inačice sufiksa **-ta* ili je to arhaična zbirna imenica sa sufiksom **-a* od **chqstb* (kao prasl. **gospoda* od **gospodb* ‘gospodin’, takve su izvedenice s **-a*, međutim, izuzetne, usp. Sławski 1974: 60).

Ako je predloženi pokušaj nove etimologije razmatranih riječi opravdan, lako možemo objasniti njihovu semantiku. Značenje ‘grmlje, žbunje, šikara, šipražje, gustiš’ (iz kojega također ‘šuma’) moralo se razviti iz ‘skupina drveća, grmova’, što liči na izbočenje terena, uzvišeno tlo, visinu’, od toga je vjerojatno drugotno ‘pojedini grm, žbun’. Iz starijega ‘izbočenje terena, uzvišenje tla, visina’ nedvojbeno potječe također sekundarno, metaforičko značenje staroga čakavskoga *husta* ‘mnoštvo (skupljeno na jednom mjestu, npr. ljudi, vila, pčela), gomila, rulja’. Izgleda da je od iste riječi nastao najranije potvrđen brački toponim *Hūsta*, iako ne znamo je li naziv sela motiviran oblikom tla ili raslinja na tom tlu.

Literatura

- AR – *** 1880. – 1976. *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I-XXIII. Zagreb: JAZU (danas HAZU).
- BELOSTENEC, IVAN 1740. *Gazophylacium, seu latino-illyricorum onomatum aeternarium*. Zagreb.
- Berneker SEW – BERNEKER, ERICH 1908. – 1913. *Slavisches etymologisches Wörterbuch*, I-II, Heidelberg: Winter.
- Bezlaj ES – BEZLAJ, FRANCE 1977. – 2005. *Etimološki slovar slovenskega jezika* (I-IV). Ljubljana: SAZU.
- Boryś SE – BORYŚ, WIESŁAW 2005. *Słownik etymologiczny języka polskiego*. Kraków: Wydawnictwo Literackie.
- BORYŚ, WIESŁAW 2007. *Čakavske leksičke studije. Praslavensko naslijeđe u čakavskome leksičkom fondu*. Zagreb: Matica hrvatska.
- BRALIĆ, IVANKA 2014. *Čakavske besede moje i sih mojih z Šmrike i Kraljevice – rječnik*. Kraljevica – Rijeka: Udruga u kulturi “Stol” Kraljevica.
- CRNEK, VIKTOR 2008. *Kaj ne bi pozabili : rječnik kajkavskoga govora krapinskoga i radobojskoga kraja*. Krapina: Društvo za kajkavsko kulturno stvaralaštvo.

- Černych IES – ЧЕРНЫХ, П. Я. 1994. *Историко-этимологический словарь современного русского языка. 13 560 слов*, I–II. Москва.
- ESBM – *** 1978. – 2010. *Этымалагічны слоўнік беларускай мовы*, 1–13. Мінск.
- ESRJa – *** 1963. – 1999. *Этимологический словарь русского языка*, 1–9 [автор-составитель Н. М. Шанский]. Москва: Издательство Московского университета.
- ESSJa – *** 1974. – 2011. *Этимологический словарь славянских языков. Праславянский лексический фонд*, 1–37 [Отв. редактор О. Н. Трубачев, А. Ф. Журавлев]. Москва
- ESUM – *** 1982. – 2012. *Этимологічний словник української мови*, 1–6. Київ
- HRG, FRANJO 1996. *Ivanečki govor i rječnik (Ivonjski govarar i riečnik)*. Ivanec: Narodno sveučilište "Đuro Arnold".
- IstarskiR – www.istarski-rjecnik.com/pretrazivanje [27. 10. 2014].
- JEDVAJ, JOSIP 1956. Bednjanski govor. *Hrvatski dijalektološki zbornik* 1, 279–330.
- KOTARSKI, JOSIP 1915. Lohor. Narodni život i običaji. *Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena XX*, 53–88, 226–253.
- KRIZTIANOVICH, IGNAZ 1840. *Anhang zur Grammatik der kroatischen Mundart enthaltend: Eine Sammlung der nothwendigsten Wörter in der kroatisch-deutschen und deutsch-kroatischen Mundart*. Zagreb.
- LIPLJIN, TOMISLAV 2002. *Rječnik varaždinskoga kajkavskog govora*. Varaždin: Stanek medija.
- LUKEŽIĆ, IVA – SANJA ZUBČIĆ 2007. *Grobnički govor XX. stoljeća (gramatika i rječnik)*. Rijeka: Katedra čakavskog sabora Grobnišćine.
- MAŽURANIĆ, VLADIMIR 1908.–1922. *Prinosi za hrvatski pravnopovjesni rječnik*. Zagreb.
- Miklosich EW – MIKLOSICH, FRANZ 1886. *Etymologisches Wörterbuch der slavischen Sprachen*. Wien.
- MOGUŠ, MILAN 2001. *Rječnik Marulićeve Judite*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- NEMANIĆ, DAVID 1883. Čakavisch-kroatische Studien, Erste Studie. Accentlehre. *Sitzungsbericht der philologisch-historischer Classe der kaiserlichen Akademie Wissenschaften* 104, 363–428.
- Orel RED – OREL, VLADIMIR 2007. – 2008. *Russian Etymological Dictionary*, Vol. 1-3. Calgary: Octavia & Co. Press.
- PLETERŠNIK, MAKS 2006. *Slovensko-nemški slovar. Transliterirana izdaja*, I-II, Ljubljana: Založba ZRC.
- Pokorny IEW – POKORNY, JULIUS 1959. *Indogermanisches etymologisches Wörterbuch*, Bern: Francke.

- Preobraženskij ES – ПРЕОБРАЖЕНСКИЙ, А. Г. 1959. *Этимологический словарь русского языка*, I-II. Москва.
- RKajk – *** 1984. – 2011. *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*, knj. 1-4 (sv. 1-12). Zagreb.
- RUŽIĆ SUDČEV, ŠIME 1999. *Pićan i pićonski idiomi*. Pula: C.A.S.H.
- Skok ER – SKOK, PETAR 1971. – 1974. *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I-IV. Zagreb: JAZU (danas HAZU).
- SŁAWSKI, FRANCISZEK 1974. Zarys słowotwórstwa prasłowiańskiego. *Słownik prasłowiański* I, 43–141.
- Sławski SE – SŁAWSKI, FRANCISZEK 1952. – 1982. *Słownik etymologiczny języka polskiego*, I-V. Kraków.
- Snoj SES2 – SNOJ, MARKO 2009. *Slovenski etimološki slovar* (druga, pregledana in dopolnjena izdaja). Ljubljana: Modijan.
- SPINOZZI MONATI, LILIANA 2009. *Il Glossario del dialetto del Torre di Jan Baudouin de Courtenay*. Udine: Consorzio Universitario del Friuli.
- SSKJ – *** 1970.-1991. *Slovar slovenskega knjižnega jezika*, I-V. Ljubljana.
- SVIBEN, KAZIMIR 1974. Prilozi proučavanju zlatarskog govora. *Kajkavski zbornik. Izlaganja na znanstvenim skupovima o kajkavskom narječju i književnosti u Zlataru 1970–1974*. [ur. Joža Skok, Miroslav Šicel i Antun Šojat]. Zlatar: Narodno sveučilište "Ivan Goran Kovačić", 125–178.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR 1972. Toponimija otoka Brača. *Brački zbornik* 10. Supetar: Skupština općine Brač, Savjet za prosvjetu i kulturu.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR 2009. *Rječnik bračkih čakavskih govora*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
- ŠPEHONJA, NINO 2011. *Vocabulario Italiano-Nediško*. Udine: Cormons.
- TENTOR, MATE 1925. – 1926. Prilog Bernekerovu rječniku *Slavisches etymologisches Wörterbuch. Južnoslovenski filolog* V, 202–214.
- Trautmann BSW – TRAUTMANN, REINHOLD 1923. *Baltisch-Slavisches Wörterbuch*. Göttingen.
- TRUBAČEV, OLEG NIKOLAJEVIČ 1982. Etyma baltico-slavica controversa: kúokštas ≠ *kustъ. *Acta baltico-slavica* 14, 273–276.
- Vasmer ES – ФАСМЕР, М. 1964. – 1973. *Этимологический словарь русского языка*, I-IV. [Перевод с немецкого и дополнения О. Н. Трубачева]. Москва.
- VELČIĆ, NIKOLA 2003. *Besedar Bejske Tramuntane*. Mali Lošinj – Beli – Rijeka: Katedra Čakavskog sabora Cres-Lošinj, Tramuntana – Adamić.
- VITEZOVIĆ, PAVAO RITTER 2009. *Lexicon latino-illyricum*, svezak treći *Hrvatsko-latinski rječnik*. [priredile Nada Vajs, Zrnka Meštrović]. Zagreb: Ar-Tresor naklada i Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

- VRANIĆ, STANKO 2010. *Tak se govori(le) prinas*. Zagreb: vlastita naklada.
WEISS, PETER 1998. *Slovar govorov Zadrečke doline med Gornjim gradom in Nazarjami. Poskusni zvezek (A–H)*. Ljubljana: ZRC SAZU.

The Čakavian *hust* ‘a bush, a shrub’, Kajkavian *husta/hosta* ‘a forest; shrubs, bushes, an overgrowth, a thicket’

Summary

This etymological contribution considers a group of lexemes which are closely related phonetically and semantically: Čakavian *hust* ‘a bush, a shrub; a degenerated hemp bush’, *husti* pl. ‘bushes, an overgrowth, a thicket’ (on the Istrian Peninsula), 15th–16th c. Old Croatian *hust* ‘a multitude, a plethora, a swarm, a band’, Kajkavian *husta/hosta* ‘forest’, in early sources also ‘a forest to be cut; bushes, an overgrowth, a thicket’; the closest equivalents in Slovene *hōsta* (also *hōst* in dialects) ‘a forest; bushes, an overgrowth, a thicket; dry twigs’. The alternation of the root vowel *u/o* indicates the original **ǫ*. Therefore, the aforementioned words allegedly continue the proto-forms **chǫstь* and **chǫsta*. It is likely that the East Slavic name for ‘a bush / a thicket’ is cognate with these words: Russian, Belarusian, and dialectal Ukrainian *kust*, with a syllable-onset **k-* without an *s*-mobile. This comparison enables us to reconstruct the earlier Proto-Slavic forms *(*s*)*kǫstь* and *(*s*)*kǫsta*, whereas *(*s*)*kǫstь* may be derived from an earlier *(*s*)*kǫp-t-*, with the suffix *-*to-* and with the development of the consonantal group *-pt-* > *-st-*. This could have been a derivative from Proto-Slavic **kǫpa* ‘a curved, convex thing which projects from the surrounding area’ (e.g. ‘a height, a group of trees, bushes, which resembles a height’). In the form *(*s*)*kǫsta*, one may perceive a variant of the suffix *-*tā* or an archaic *collectivum* with the suffix *-*ā* from *(*s*)*kǫstь*.

Ključne riječi: hrvatska i slavenska etimologija, hrvatski dijalekatski leksik, čakavski i kajkavski dijalekat

Key words: Croatian and Slavic etymology, Croatian dialect lexicon, Čakavian and Kajkavian dialect groups